

Social Needs Assessment Canvas

Τι είναι το Social Needs Assessment Canvas

Είναι ένα εργαλείο οργανωμένης καταγραφής των αναγκών μιας κοινότητας ή ομάδας. Συνδυάζει στοιχεία, εμπειρίες των ανθρώπων που επηρεάζονται, υφιστάμενες υπηρεσίες και διαθέσιμους πόρους, ώστε η ομάδα να ξεχωρίσει τα κρίσιμα κενά από τις αρχικές υποθέσεις.

Πού αποσκοπεί

- Να ορίσει με σαφήνεια ποιοι άνθρωποι επηρεάζονται και σε ποιο πλαίσιο.
- Να τεκμηριώσει τις ανάγκες με περισσότερες από μία πηγές στοιχείων.
- Να αναδείξει εμπόδια πρόσβασης, ανισότητες και κενά κάλυψης.
- Να εντοπίσει υφιστάμενες υπηρεσίες, πόρους και δυνατότητες της κοινότητας.
- Να ιεραρχήσει τις ανάγκες με διαφανή και κοινά κριτήρια.

Προτεινόμενη ροή

Βήμα	Εργασία	Αποτέλεσμα
1	Ορίστε κοινότητα, ομάδα και γεωγραφικό πεδίο.	Σαφές πεδίο εξέτασης
2	Συγκεντρώστε ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία.	Βάση τεκμηρίωσης
3	Καταγράψτε ανάγκες, αιτίες, συνέπειες και ανισότητες.	Πλήρης εικόνα
4	Χαρτογραφήστε υπηρεσίες, πόρους και κενά.	Πραγματικό κενό κάλυψης
5	Βαθμολογήστε και συζητήστε τις ανάγκες.	Κοινή προτεραιότητα
6	Επιβεβαιώστε το συμπέρασμα με την κοινότητα.	Επικυρωμένη ανάγκη

Πριν ξεκινήσετε

- Έχει οριστεί ποιος αποφασίζει και ποιοι συμμετέχουν στη διάγνωση.
- Η ομάδα-στόχος συμμετέχει άμεσα και δεν εκπροσωπείται μόνο από επαγγελματίες.
- Υπάρχει συμφωνία για το γεωγραφικό πεδίο και τη χρονική περίοδο των στοιχείων.
- Έχουν εντοπιστεί ομάδες που συνήθως δεν ακούγονται ή δυσκολεύονται να συμμετάσχουν.
- Έχει καθοριστεί ασφαλής τρόπος συλλογής, αποθήκευσης και χρήσης προσωπικών δεδομένων.
- Οι συμμετέχοντες γνωρίζουν τον σκοπό και τον τρόπο αξιοποίησης των πληροφοριών.

Βασικοί κανόνες

Κανόνας	Πρακτική εφαρμογή
Ανάγκη, όχι έτοιμη λύση	Περιγράψτε τι λείπει ή τι εμποδίζει, πριν προτείνετε δράση.
Πολλαπλές πηγές	Συνδυάστε διαθέσιμα δεδομένα, εμπειρίες χρηστών και γνώση φορέων.
Διαχωρισμός γεγονότος και εκτίμησης	Σημειώστε τι γνωρίζετε, τι ακούσατε και τι υποθέτετε.
Ορατές ανισότητες	Εξετάστε ξεχωριστά τις ομάδες που έχουν διαφορετική πρόσβαση ή αποτέλεσμα.
Αναγνώριση δυνατοτήτων	Καταγράψτε πόρους και δίκτυα, όχι μόνο ελλείψεις.
Επιβεβαίωση	Επιστρέψτε τα συμπεράσματα στην κοινότητα πριν οριστικοποιηθούν.

Κάρτα πεδίου διάγνωσης

Τίτλος διάγνωσης

Υπεύθυνος και ομάδα εργασίας

Πεδίο	Συμπλήρωση
Κοινότητα ή ομάδα	
Γεωγραφική περιοχή	
Χρονική περίοδος	
Θεματικό πεδίο	
Αρχικό ερώτημα	
Για ποια απόφαση θα χρησιμοποιηθεί	
Άτομα που πρέπει να συμμετέχουν	
Περιορισμοί χρόνου ή πρόσβασης	
Κανόνες δεοντολογίας και δεδομένων	

Αρχικές υποθέσεις

Τι πιστεύουμε ότι συμβαίνει

Τι πρέπει να ελεγχθεί

Προφίλ κοινότητας και ομάδων

[illegible]

Συνθήκες που επηρεάζουν την ανάγκη

Διάσταση	Κρίσιμη παρατήρηση	Ποιους επηρεάζει περισσότερο
Δημογραφία		
Εισόδημα και εργασία		
Υγεία και φροντίδα		
Στέγαση και μετακίνηση		
Εκπαίδευση και δεξιότητες		
Ψηφιακή πρόσβαση		
Κοινωνικά δίκτυα και συμμετοχή		
Περιβάλλον και τοπικές υποδομές		

Χαρτογράφηση εμπλεκομένων

[illegible]

Εμπλεκόμενος	Ρόλος ή σχέση	Τι γνωρίζει	Επιρροή	Τρόπος συμμετοχής
			Υ / Μ / Χ	

Έλεγχος εκπροσώπησης

- Συμμετέχουν άνθρωποι με άμεση εμπειρία της ανάγκης.
- Συμμετέχουν άτομα που δεν χρησιμοποιούν τις υπάρχουσες υπηρεσίες.
- Περιλαμβάνονται απομακρυσμένες, ευάλωτες ή λιγότερο ορατές ομάδες.
- Έχουν προβλεφθεί διερμηνεία, προσβασιμότητα, μετακίνηση ή κατάλληλος χρόνος.
- Οι ισχυρότεροι φορείς δεν καθορίζουν μόνοι τους το συμπέρασμα.

Ποια φωνή λείπει ακόμη

Σχέδιο συλλογής στοιχείων

Ερώτημα	Πηγή	Μέθοδος	Δείγμα	Υπεύθυνος	Προθεσμία

Ενδεικτικές μέθοδοι

Μέθοδος	Χρησιμοποιείται για	Προσοχή
Σύντομη συνέντευξη	Εμπειρίες, εμπόδια, προτεραιότητες	Ασφαλής χώρος και σαφής συναίνεση
Ομάδα συζήτησης	Κοινά μοτίβα και διαφορετικές οπτικές	Ισορροπία συμμετοχής
Ερωτηματολόγιο	Συχνότητα και κατανομή απαντήσεων	Προσβάσιμη γλώσσα και κατάλληλο δείγμα
Παρατήρηση	Πραγματική διαδρομή και σημεία δυσκολίας	Ιδιωτικότητα και ερμηνεία
Διοικητικά δεδομένα	Χρήση υπηρεσιών και τάσεις	Κενά, παλαιότητα και μη χρήστες
Δημόσια στατιστικά	Πλαίσιο και συγκρίσεις	Κατάλληλη γεωγραφία και περίοδος

Μητρώο διαθέσιμων στοιχείων

[illegible]

Έλεγχος ποιότητας στοιχείων

- Η πηγή και η ημερομηνία είναι γνωστές.
- Το στοιχείο αφορά τη σωστή περιοχή και ομάδα.
- Η μέθοδος συλλογής είναι επαρκώς σαφής.
- Υπάρχει διάκριση ανά φύλο, ηλικία, περιοχή ή άλλη κρίσιμη διάσταση όπου χρειάζεται.
- Το εύρημα επιβεβαιώνεται ή ελέγχεται από δεύτερη πηγή.
- Έχουν σημειωθεί όρια, ελλείψεις και πιθανές μεροληψίες.

Σημαντικότερο κενό πληροφόρησης

Καταγραφή φωνής της κοινότητας

[illegible]

Ερωτήσεις συζήτησης

- Τι είναι δυσκολότερο στην καθημερινότητά σας σε σχέση με το θέμα;
- Πότε και πού εμφανίζεται συχνότερα η δυσκολία;
- Τι κάνετε σήμερα για να την αντιμετωπίσετε;
- Ποιοι άνθρωποι δυσκολεύονται περισσότερο και γιατί;
- Ποια υπηρεσία ή μορφή υποστήριξης βοηθά και τι δεν λειτουργεί;
- Ποια αλλαγή θα είχε τη μεγαλύτερη σημασία για εσάς;

Social Needs Assessment Canvas

Πεδίο	Συνοπτική συμπλήρωση
Κοινότητα και ομάδες	
Κύρια κοινωνική ανάγκη	
Ενδείξεις και στοιχεία	
Άνθρωποι που επηρεάζονται περισσότερο	
Βαθύτερες αιτίες	
Άμεσες και μακροπρόθεσμες συνέπειες	
Υφιστάμενες υπηρεσίες και τρόποι αντιμετώπισης	
Πόροι και δυνατότητες της κοινότητας	
Εμπόδια πρόσβασης και κενά κάλυψης	
Ανισότητες μεταξύ ομάδων	
Ευκαιρίες συνεργασίας	
Κρίσιμα κενά πληροφόρησης	

Διατύπωση κοινωνικών αναγκών

Χρησιμοποιήστε μία σύντομη πρόταση που περιγράφει την ομάδα, τη δυσκολία, το πλαίσιο, τις συνέπειες και το βασικό τεκμήριο. Μην ενσωματώνετε συγκεκριμένη λύση στη διατύπωση.

Στοιχείο	Συμπλήρωση
Ποιοι άνθρωποι	
Ποια ανάγκη ή εμπόδιο	
Σε ποιο πλαίσιο	
Με ποια συνέπεια	
Ποιο στοιχείο το υποστηρίζει	
Ποια ανισότητα εμφανίζεται	

Τελική διατύπωση ανάγκης

Έλεγχος διατύπωσης

- Περιγράφει ανάγκη και όχι υπηρεσία που θέλουμε να δημιουργήσουμε.
- Ορίζει συγκεκριμένη ομάδα και πλαίσιο.
- Υποστηρίζεται από σαφή στοιχεία και εμπειρίες.
- Αναγνωρίζει διαφορές μεταξύ ομάδων.
- Μπορεί να επιβεβαιωθεί από τους ανθρώπους που επηρεάζονται.

Αιτίες και συνέπειες

Κεντρική ανάγκη

[illegible]

Έλεγχος αιτιότητας

- Η αιτία δεν είναι απλή επανάληψη της ανάγκης.
- Υπάρχει στοιχείο ή επαναλαμβανόμενη εμπειρία που τη στηρίζει.
- Έχουν εξεταστεί θεσμικοί, οικονομικοί, γεωγραφικοί και κοινωνικοί παράγοντες.
- Έχουν καταγραφεί πιθανές εναλλακτικές εξηγήσεις.

Σημείο στο οποίο μπορεί να επηρεαστεί η κατάσταση

Υπηρεσίες πόροι και κενά

Υπηρεσία ή πόρος	Φορέας	Ομάδα	Πρόσβαση	Τι λειτουργεί	Κενό

Εμπόδια πρόσβασης

Εμπόδιο	Ποιους επηρεάζει	Ένδειξη	Πιθανή άρση
Ενημέρωση			
Κόστος			
Μετακίνηση ή απόσταση			
Ωράριο ή χρόνος			
Γλώσσα ή ψηφιακές δεξιότητες			
Προσβασιμότητα			
Εμπιστοσύνη ή στίγμα			

Ιεράρχηση αναγκών

Βαθμολογήστε κάθε κριτήριο από 1 έως 5. Η συνολική βαθμολογία υποστηρίζει τη συζήτηση, αλλά δεν αντικαθιστά την τεκμηρίωση και την επιβεβαίωση από την κοινότητα.

Κριτήριο	1	3	5
Έκταση	Λίγοι άνθρωποι	Σημαντική ομάδα	Μεγάλο μέρος της ομάδας
Σοβαρότητα	Μικρή επίδραση	Ουσιαστική δυσκολία	Κρίσιμη επίδραση σε ζωή ή δικαιώματα
Επείγον	Μπορεί να περιμένει	Χρειάζεται σύντομα	Άμεση επιδείνωση ή κίνδυνος
Ανισότητα	Μικρή διαφορά	Σαφής διαφορά	Έντονος αποκλεισμός ευάλωτης ομάδας
Κενό κάλυψης	Επαρκής κάλυψη	Μερική κάλυψη	Απουσία ή αδυναμία πρόσβασης
Ισχύς τεκμηρίωσης	Αρχική ένδειξη	Πολλαπλά ευρήματα	Συνεπή στοιχεία από διαφορετικές πηγές

Ανάγκη	Έκταση	Σοβαρότητα	Επείγον	Ανισότητα	Κενό	Τεκμηρίωση	Σύνολο

Επιλεγμένη προτεραιότητα

Ανάγκη που επιλέχθηκε

Ερώτημα απόφασης	Απάντηση
Γιατί αποτελεί προτεραιότητα	
Ποια στοιχεία τη στηρίζουν	
Ποιους επηρεάζει περισσότερο	
Ποιο κενό δεν καλύπτεται σήμερα	
Ποια διαφωνία ή αβεβαιότητα παραμένει	
Τι δεν περιλαμβάνει το πεδίο	

Σχέδιο επιβεβαίωσης

Ποιο συμπέρασμα	Με ποιους	Πώς	Πότε	Κριτήριο επιβεβαίωσης

Αλλαγές μετά την επιβεβαίωση

Μετάβαση στον σχεδιασμό

[illegible]

Checklist ολοκλήρωσης

- ☐ Η κοινότητα και οι ομάδες έχουν οριστεί με σαφήνεια.
- ☐ Οι άνθρωποι που επηρεάζονται συμμετείχαν άμεσα.
- ☐ Οι βασικές ανάγκες στηρίζονται σε περισσότερες από μία πηγές.
- ☐ Έχουν καταγραφεί αιτίες, συνέπειες και ανισότητες.
- ☐ Οι υπάρχουσες υπηρεσίες, οι πόροι και τα κενά είναι γνωστά.
- ☐ Η ιεράρχηση έγινε με κοινά και ορατά κριτήρια.
- ☐ Η επιλεγμένη ανάγκη επιβεβαιώθηκε από την κοινότητα.
- ☐ Τα κενά πληροφόρησης και οι περιορισμοί παραμένουν εμφανή.

Τελική απόφαση και επόμενο βήμα

Σύντομο παράδειγμα

Υποθετική διάγνωση: πρόσβαση ηλικιωμένων κατοίκων απομακρυσμένων κοινοτήτων σε βασικές διοικητικές και κοινωνικές υπηρεσίες.

Πεδίο	Παράδειγμα
Ομάδα	Κάτοικοι 65 ετών και άνω σε έξι απομακρυσμένα χωριά.
Αρχική ένδειξη	Συχνά αιτήματα βοήθειας για ψηφιακές αιτήσεις και μετακίνηση σε υπηρεσίες.
Στοιχεία	Συνεντεύξεις κατοίκων, δεδομένα χρήσης δημοτικής δομής και καταγραφή διαδρομών.
Κύρια ανάγκη	Έγκαιρη και κατανοητή πρόσβαση σε υπηρεσίες χωρίς υποχρεωτική μακρινή μετακίνηση.
Βαθύτερες αιτίες	Περιορισμένη συγκοινωνία, χαμηλές ψηφιακές δεξιότητες και κατακερματισμένη ενημέρωση.
Υφιστάμενοι πόροι	Κέντρο κοινότητας, αγροτικά ιατρεία, τοπικοί σύλλογοι και κινητή μονάδα.
Κενό	Δεν υπάρχει σταθερό σημείο υποστήριξης ούτε κοινό πρόγραμμα επισκέψεων.
Προτεραιότητα	Υψηλή σοβαρότητα και ανισότητα, ιδιαίτερα για όσους ζουν μόνοι ή δεν οδηγούν.
Επιβεβαίωση	Συνάντηση ανά χωριό και τηλεφωνική επιβεβαίωση με άτομα που δεν μπόρεσαν να παρευρεθούν.